অধ্যায় ১৪ ঃ ভাৰতত জনসম্পৰ্ক সংস্থা সমূহ

অধ্যায় গাঁথনি

১৪.১ উদ্দেশ্য
১৪.২ পৰিচয়
১৪.৩ ভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক সমাজ
১৪.৪ ভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক পৰিষদ
১৪.৫ ভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক পৰামৰ্শদাতা সস্থা
১৪.৬ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ
১৪.৭ অধিক জানিবলৈ
১৪.৮ অগ্রগতিৰ খতিয়ান
১৪.৯ আৰ্হি প্রশ্ন

১৪.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰাৰ পাছত আপুনি —

- ভাৰতত জনসম্পৰ্কৰ স্থিতি সন্দর্ভত ব্যাখ্যা আগবঢ়াব পাৰিব।
- জনসম্পৰ্কৰ প্রসাৰৰ বাবে বিভিন্ন সংস্থাৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে সম্যক জ্ঞান লাভ কৰিব।
- ভাৰতত বলৱৎ হৈ থকা নৈতিক বিধি (Code of Ethics)সমূহ বর্ণনা কৰিব পাৰিব।

১৪.২ পৰিচয়

ৰাজহুৱা স্বার্থৰ সৈতে জড়িত থকা বিভিন্ন সেৱাৰ প্রসাৰৰ ক্ষেত্রত বিভিন্ন পেছাদাৰী সংস্থা আৰু সস্থা জড়িত হৈ আছে। বছৰ বছৰ ধৰি কার্যক্ষম হৈ থকা এই সংস্থাসমূহ সমগ্র বিশ্বজুৰি ক্রমাৎ শক্তিশালী আৰু ক্ষমতাশালী হৈ পৰিছে। এই জনসম্পৰ্ক সংস্থাসমূহে ইয়াৰ সদস্য তথা সমূহৰীয়া ক্ষেত্রত বৃহত্তৰ স্বার্থৰ বাবে নির্দ্ধাৰণ কৰা লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যত উপনীত হ'ব পৰাকৈ উপযুক্ত ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে এখন মঞ্চ প্রদান কৰে। এই সংস্থাসমূহে অর্হতা, ক্রিয়াকলাপ আৰু আচৰণৰ মান নিৰূপন, উন্নীতকৰণ, বলৱৎকৰণ আৰু ভাৰসাম্য ৰক্ষাৰ বাবে কাম কৰে। লগতে জনসাধাৰণ আৰু পেছাদাৰী লোকসকলৰ মাজত থকা ব্যৱধান দুৰ কৰাৰ প্রয়াস কৰে। পেছাদাৰী সস্থাসমূহ নিয়ামক অথবা প্রাসানিক সংস্থা নহ'বও পাৰে। ই সস্থাটোৰ স্বৰূপ আৰু পৰিভাষাৰ ওপৰত সম্পূর্ণৰূপে নির্ভৰ কৰে।

জনসম্পৰ্ক সংস্থা এটাত যোগদান কৰাটো ইয়াৰ সৈতে জড়িত পেছাদাৰীসকলৰ বাবে কেৰিয়াৰ গঢ়াৰ ক্ষেত্রত এটা গুৰুত্বপূর্ণ উপাদান। এনে পেছাদাৰী সংস্থাৰ অংশ হৈ জনসম্পৰ্ক বিষয়াসকলে নিজৰ যোগাগোগ সম্প্রসাৰণ কৰাৰ লগতে একেটা ক্ষেত্রৰ আন পেছাদাৰী লোকসকলৰ সৈতে

সম্পর্ক গঢ় দিব পাৰে। লগতে নতুন সুযোগৰ সন্ধান তথা শেহতীয়া ঘটনাৰাজি সন্দর্ভত জ্ঞান আহৰণ আৰু উদ্যোগটোৰ নন দিশ সন্দর্ভত অৱগত হ'ব পাৰে।

ৰীড্ছৰ ডিক্সনাৰী অৱ পাব্লিক ৰিলেছনছ্ অর্সেনাইজেশ্যনৰ মতে সমগ্র বিশ্বৰ প্রায় ২০০ টা ৰাষ্ট্রীয় আৰু আঞ্চলিক জন সম্পর্ক সংস্থা আছে। তাৰ ভিতৰত আমেৰিকা জনসম্পর্ক সমিতি (PRSA), আন্তঃৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক সন্থা (IPRA) আৰু ভাৰতীয় জন সম্পর্ক সমিতি অন্যতম।

সংবিধান প্রণয়ন আৰু প্রথম আন্তঃৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক পৰিষদ গঠনেৰে ১৯৫৫ চনৰ পহিলা মে'ত লণ্ডনত আন্তঃৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক সন্থাই আনুষ্ঠানিকভাৱে প্রতিষ্ঠা লাভ কৰিছিল। বর্তমান এই সন্থাই সমগ্র বিশ্বজুৰি জনসম্পর্কৰ পেছাদাৰী ব্যক্তিসকলৰ আন্তঃৰাষ্ট্রীয় মঞ্চ গঠন কৰে। সন্থাই এই পেছাৰ সৈতে জড়িত সকলো খণ্ডত তথ্যৰ আদান-প্রদান আৰু সহযোগিতা স্থাপনৰ বাবে কাম কৰে। লগতে সন্থাই ইয়াৰ পেছাগত বিকাশৰ ক্ষেত্রত সুযোগ সৃষ্টি কৰে। ভাৰত এই সন্থাৰ সৈতে সক্রিয়ভাৱে জড়িত হৈ আছে। ১৯৬৮ চনৰ চৰ এপ্রিলত ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতিয়ে আন্তঃৰাষ্ট্রীয় নৈতিক বিধিসমূহ গ্রহণ কৰে। সেয়েহে চৰ এপ্রিলৰ দিনটো ৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়।

ভাৰতত জনসর্ম্পকৰ দিশটো চোৱা চিতা কৰাৰ বাবে মূখ্য সংস্থা অথবা পেছাদাৰী সংস্থা আছে। সেইকেইটা হ'ল-ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতি (PRSA), ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰিষদ (PRCI) আৰু ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰামর্শদাতা সন্থা (PRCAI) পৰৱর্তী খণ্ডত আমি এই সন্থাসমূহৰ বিষয়ে বিতংভাৱে আলোচনা কৰিম।

চিন্তা চর্চ কৰক ১৪.১

আন্তঃৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক সন্থাৰ লেখিয়া আন্তর্জাতিক পেছাগত জনসম্পর্ক সন্থাসমূহৰ ভূমিকা আৰু কাম-কাজসমূহ বিচাৰ কৰা।

১৪.২.১ ভাৰতত জনসম্পর্কৰ পৰিৱেশ

স্বাধীনতাৰ পাছত বিশেষকৈ ১৯৫০ চনৰ সময়চোৱাত ভাৰতত ব্যাপক ঔদ্যোগিক পৰিৱর্তন সাধন হয়। দ্বিতীয় অধ্যায়ত ভাৰতত জনসম্পর্কৰ ইতিহাস সন্দর্ভত বিতংভাৱে ব্যাখ্যা কৰা হৈছিল। জনসাধাৰণে বিদেশী উদ্যোগৰ সম্প্রসাৰণক আদৰণি জনোৱা নাছিল। বার্মা তেল কোম্পানীৰ দৰে তৈল প্রতিষ্ঠান, নেষ্টলে, ব্রিটানিয়া আদি বিদেশী কোম্পানীৰ আগমন ঘটিছিল। এই কোম্পানীসমূহৰ বাবে প্রতিকূল জনমত সম্ভাব্য ভাবুকি হৈ ঠিয় দিছিল। ইয়াতেই জনসম্পর্কই গুৰুত্বপূর্ণ ভূমিকা ল'বলগীয়া হৈছিল।

আনহাতে ভাৰতীয় কোম্পানীসমূহৰ ভিতৰত টাটা গ্রুপে ইয়াৰ সম্ভাৱনাসমূহক বাস্তৱ ৰূপ দি চৰকাৰ আৰু ভাৰতীয় নাগৰিকসকলৰ সৈতে এটা সৌহাদ্যপূর্ণ সম্পর্ক

স্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। প্ৰাক স্বাধীনতাৰ সময়চোৱাত ৰজ্জুছজ্জু চনত টাটা গ্ৰুপে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিছিল। ১৯৪৩ চনত টাটাই ইয়াৰ প্ৰথমটো জনসম্পর্ক শাখা মুকলি কৰে। জনসম্পর্কৰ দক্ষতাক উদগনি যোগোৱা তথা প্ৰসাৰৰ উদ্দেশ্যে ১৯৫৮ চনত ভাৰতীয় জনসম্পর্কৰ বাটকটীয়া কালি মোডী আৰু ফাৰুক মোল্লাৰ দৰে ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাত জনসম্পর্ক সন্থা নামৰ পেছাদাৰী এটা সন্থা গঠন কৰা হয়। ইয়ে ভাৰতৰ প্ৰথমটো ৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পর্ক সংস্থা, ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতিৰ জন্ম দিয়ে।

৬.৩ ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতি

পেছাগতভাৱে জনসম্পর্ক বৃত্তি গ্ৰহণ কৰাসকলৰ ৰাষ্ট্ৰীয় সন্থা ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতিয়ে ১৯৫৮ চনত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰে। জনসম্পর্ককক এটা বৃত্তি হিচাপে স্বীকৃতি দিয়াৰ বিষয়টোৰ প্ৰসাৰ আৰু এটা নীতিগত ব্যৱস্থাপনা বিষয়ক কার্য হিচাপে জনসম্পর্কৰলক্ষ্য আৰু সম্ভাৱনাসমূহৰ বিভিন্ন দিশ নিৰূপন কৰি জনসাধাৰণৰ মাজলৈলৈযোৱাই আছিল এই সমিতি গঠনৰ মূল উদ্দেশ্য। পূৰ্বৰ অধ্যায়ত জনসম্পর্কই কিদৰে যিকোনো এটা সংস্থা অথবা প্ৰতিষ্ঠানতৰ পৰিচালনা বিষয়ক কার্যাৱলীৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ ভূমিকা পালন কৰে, এই বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। সমিতিৰ স্মাৰকপত্ৰত তলত উল্লেখ কৰা বিষয়সমূহক মুখ্য উদ্দেশ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে—

(ক) জনসম্পর্কৰ এটা বৃত্তি হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদানৰ বিষয়টোৰ প্ৰসাৰ।

(খ) জনসম্পর্কৰ পেছাদাৰী ব্যক্তিসকলৰ উদ্দেশ্য, সম্ভাৱনা আৰু কার্যকলাপ সন্দর্ভত সম্যক জ্ঞান দিব পৰাকৈ জনসাধাৰনক উপযুক্ত ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱাৰ লগতে ইয়াৰ প্ৰসাৰ ঘটোৱা।

(গ) জনসম্পর্ক বিষয়াসকলৰ মাজত উচ্চমান ৰক্ষাৰ বিষয়টোৰ প্ৰসাৰ।

(ঘ) জনসম্পর্ক বিষয়াসকলৰ মূল্যবোধ সন্দর্ভত ধাৰণাৰ বিনিময় তথা অভিজ্ঞতা আৰু তথ্যৰ আদান-প্ৰদানৰ গুৰুত্ব আৰোপ।

(ঙ) জনসম্পর্কৰ অধ্যয়ন আৰু গৱেষণাৰ বিকাশ সাধন।

১৯৬৬ চনলৈকে সমিতিখন অনানুষ্ঠানিক সংস্থা হিচাপে পৰিগনিত হৈছিল যদিও সেই বছৰটোতে ইণ্ডিয়ান ছ'চাইটিজ এক্ট XXVI, ১৯৬১ ৰ অধীনত হৈ পঞ্জিয়ন ভূক্ত হয়। ইয়াৰ মূখ্য কার্যালয় মুম্বাইত। ১৯৬৬ চনৰ পৰা ১৯৬৯ চনলৈ কালি এইচ. মোডী পি আৰ এছ আইৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি আছিল। ১৯৬৯ চনলৈকে মুম্বাই, দিল্লী, চেন্নাই আৰু ক'লকাতাত ইয়াৰ আঞ্চলিক সমিতি গঠন কৰা হয়। ১৯৬৫ চনত আন এটা জনসম্পর্ক সংস্থা পাব্লিক বিলেছনচ চার্ক্কেল গঠন কৰা হৈছিল। কিন্তু ১৯৬৮ চনত পি আৰ এছ আইক শক্তিশালী কৰাৰ স্বার্থত এ সংস্থাটো ভংগ কৰি পি আৰ এছ আইৰক'লকাতা সমিতি গঠন কৰা হয়। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পর্ক সন্থাই ইতিমধ্যে পি

আৰ এছ আইক স্বীকৃতি প্রদান কৰিছে। পি আৰ এছ আই, জনসম্পর্ক আৰু যোগাযোগব্যৱস্থাপনাৰ আন্তঃৰাষ্ট্রীয় মিত্রজোঁটবো প্রতিষ্ঠাপক সদস্য। পি আৰ এছ আইৰ বর্তমান ৩০ খন সমিতি আৰু ৩ হাজাৰ সদস্য আছে।

জনসম্পর্কৰ সৈতে পেছাগতভাৱে অথবা অন্য উপায়েৰে জড়িত যিকোনো ব্যক্তিয়ে ইয়াৰ সদস্য হ'ব পাৰে। সংগঠিত জনসম্পর্কত বিশ্বাসী কোম্পানী, প্রতিষ্ঠান অথবা সস্থাক জড়িত কৰোৱাৰ বাবে কর্পৰেট সদস্যৰ এটা বিশেষ শ্রেণীত গঠন কৰা হয়। জনসম্পর্কৰ কার্যকলাপসমূহত অংশীদাৰিত্ব বৃদ্ধিৰ লক্ষ্যৰে সহযোগী আৰু ছাত্র-ছাত্রী শাখাত ভোটাধিকাৰ প্রদান নকৰাকৈ কেৱল পঞ্জীয়নৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

সদস্যভুক্তিৰ বাবে দাখিল কৰা আবেদন পত্রসমূহ আঞ্চলিক সমিতিসমূহে আবেদন গ্রহণ ৰু শ্রেণীবিভাজন সন্দর্ভত প্রয়োজনীয় পৰামর্শসহ ৰাষ্ট্রীয় পৰিষদলৈ প্রেৰণ কৰে। আঞ্চলিক সমিতিসমূহে আবেদন পত্রসমূহ ৰাষ্ট্রীয় পৰিষদৰ সচিব প্রধানলৈ বিবেচনাৰ বাবে প্রেৰণ কৰে।

১৪.৩.১ প্রথম সর্বভাৰতীয় জনসম্পর্ক সন্মিলন

১৯৬৮ চনৰ ২১ এপ্রিলত নতুন দিল্লীত প্রথম সর্বভাৰতীয় জনসম্পর্ক সন্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই সন্মিলনত দেশৰ জনসম্পর্ক বিষয়াসকলে জনসম্পর্কৰ ভূমিকা আৰু প্রসাৰৰ বিষয়ে বিতংকৈ আলোচনা কৰিছিল। সন্মিলনৰ মুল বিষয়বস্তু আছিল 'পেছাদাৰী দৃষ্টিভংগী'। তেতিয়াৰেপৰা পি এছ আৰ আয়ে ১৯৮২ চনৰ বিশ্ব জনসম্পর্ক সন্মিলনৰ মুল বিষয়বস্তু আছিল 'পাৰস্পৰিক নির্ভৰশীল বিশ্ব'। ১৯৯৮ চনৰ জানুৱাৰী মাহত ক'লকাতাত প্রথম এছিয় প্রশান্ত জনসম্পর্ক সমিতিৰ সন্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। ২০০২ চনত বাংগালো�ৰত আন্তঃৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক সন্মিলনৰ আয়োজন কৰা হৈছিল।

প্রতিবছৰে আয়োজন কৰা সন্মিলনৰ দুটা মুখ্য উদ্দেশ্য হ'ল—

১। জনসম্পর্কৰ সৈতে অপৰিচিত বা ইয়াক প্রয়োগ নকৰা প্রতিষ্ঠান সমূহৰ বাবে জনসম্পর্কক পৰিচালনাকেন্দ্রিক শিকনী হিচাপে ইয়াৰ প্রসাৰ ঘটোৱা।

২। দেশৰ জনসম্পর্কৰ ক্ষেত্রখনত জনসম্পর্ক বিষয়াসকলৰ দক্ষতা প্রদর্শন কৰি পেছাদাৰী ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰা। ইয়াৰ ফলত জনসম্পর্কৰ সহযোগী বৃত্তি যেনে সাংবাদিকতা আৰু বিজ্ঞাপনৰসৈতে জড়িত প্রতিভাশালী লোকসকলক আকর্ষিত কৰি সদস্যৰসংখ্যা বৃদ্ধি কৰিব পৰা যায়।

১৪.৩.২ ৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক দিৱস

সর্বভাৰতীয় ৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক সন্মিলন অনুষ্ঠিত কৰা দিনটোতেই অর্থাৎ চৰ এপ্রিলৰ দিনটোত জনসম্পর্ক দিৱস পালন কৰা হয়। জনসম্পর্কৰ কাম-কাজ আৰু ইয়াৰ সৈতে

জড়িত ব্যক্তিসকলৰ ওপৰত বিশেষভাৱে গুৰুত্ব আৰোপ কৰি এই দিৱস পালন কৰা হয়। বিভিন্ন পক্ষৰ মাজত সৌহাদ্যপূর্ণ সম্পর্ক ৰক্ষাকৰাৰ ক্ষেত্রত এই সংস্থা আৰু ইয়াৰ সৈতে জড়িত ব্যক্তিসকলে গুৰুত্বপূর্ণ ভূমিকা পালন কৰে। দেশৰ উন্নয়নৰ ক্ষেত্রত ইয়াৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। প্রতিবছৰে বিশেষ কিছুমান বিষয়বস্তু লৈ তাৰ ভিত্তিত বিভিন্ন কার্যসূচী গ্রহণ কৰা হয়।

১৪.৩.৩ নৈতিক বিধি

প্রথম সর্বভাৰতীয় জনসম্পর্ক সম্মিলনত পি আৰ এছ আয়ে জনসম্পর্কৰ আন্তঃৰাষ্ট্রীয় নৈতিক বিধিসমূহ গ্রহণ কৰিছিল। সমিতিৰ প্রতিগৰাকী সদস্যই এই বিধিসমূহ মানি চলাৰ প্রয়াস কৰিব লাগে। বিধিসমূহ এনে ধৰণৰ-

১। মানৱ অধিকাৰৰ সার্বজনীন ঘোষণাপত্রৰ অধীনত ব্যক্তিৰ সর্বোচ্চ শিখৰত উপনীত হোৱা তথা অপৰিহার্য অধিকাৰসমূহ পূর্ণ ৰূপত উপভোগ কৰিব পৰাকৈ নৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক দিশত সফলতা অর্জনৰ ক্ষেত্রত বৰঙনি আগবঢ়াব লাগে।

২। প্রয়োজনীয় তথ্য পাতিসমূহ বিনামূলীয়াকৈ যোগান ধৰাৰ বাবে যোগাযোগৰ মাধ্যম আৰু চেনেলৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে যাতে গোটৰ প্রতিজন সদস্যই অনুভৱ কৰে যে, তেওঁলোকক তথ্যৰ যোগান ধৰি থকা হৈছে। ইয়াৰ ফলত প্রতিজন সদস্যৰ মনত নিজৰ ব্যক্তিগত অংশগ্রহণৰ লগতে দায়বদ্ধতা সন্দর্ভত সজাগতা বৃদ্ধি পাব আৰু আন সদস্যসকলৰ সৈতে এক্যৰ মনোভাৱ সুদৃঢ় হ'ব।

৩। যিকোনো পৰিস্থিতিয়ে এনে আচৰণ কৰিব লাগে যাতে সম্পর্কলৈ অহা ব্যক্তিসকলৰতেওঁৰ ওপৰত আহা আৰু বিশ্বাস অটুট থাকে। এটা কথা সদায় মনত ৰখা উচিত যে, তেওঁৰ বৃত্তি আৰু জনসাধাৰণৰ মাজৰ সম্পর্কৰ বাবে তেওঁৰ ব্যক্তিগত আচৰণেও প্রভাৱপেলাব পাৰে। তেওঁৰ ব্যক্তিগত আৰু ৰাজহুৱা উভয় আচৰণক লৈ মুল্যাংকন হ'ব পাৰে।

প্রতিজন সদস্যই মানি চলিব লাগে—

১) পেছাগত কর্তব্য পালন কৰিবলৈ যাওতে নৈতিক আদর্শ আৰু মানৱ অধিকাৰৰ সার্বজনীন ঘোষণাপত্রৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব লাগে।

২) মানৱীয় মর্যাদা অক্ষুন্ন ৰাখি প্রতিগৰাকী ব্যক্তিৰ বিচাৰ কৰাৰ অধিকাৰক গুৰুত্ব দিব লাগে।

৩) সঁচা অর্থত আলোচনাৰ বাবে নৈতিক, মনস্তাত্বিক আৰু বৌদ্ধিক পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিব লাগে আৰু সকলো পক্ষকে নিজৰ মতামত আগবঢ়োৱাৰ সুযোগ দিব লাগে।

৪) যিকোনো পৰিস্থিতিতে এনে অভিব্যক্তিৰে কাম কৰিব লাগে যাতে ইয়াৰ সৈতে জড়িত পক্ষসমূহৰ সংশ্লিষ্ট স্বার্থ, সংস্থাৰ স্বার্থ আৰু জনসাধাৰণৰ স্বার্থ সুৰক্ষিত হয়।

৫) জড়িত ব্যক্তিসকলৰ লগতে নিয়োগকর্তাৰ আস্থা সকলো সময়তে অটুট ৰখাৰ উদ্দেশ্য যিকোনো পৰিস্থিতিতেনিজৰ দায়ৱদ্ধতা আৰু প্রতিশ্রুতিবদ্ধতা প্রদর্শন কৰি সত্যনিষ্ঠাৰে কাম কৰিব লাগে। ইয়াৰ ফলত তেওঁৰ কার্যৰদ্বাৰা প্রভাৱিত হ'ব পৰা জনসাধাৰণৰো আস্থা অক্ষুণ্ণ থাকিব।

বিৰত থাকিব লাগে—

১) অন্য প্রয়োজনৰ তাগিদাত সত্যক গৌন জ্ঞান কৰিব নালাগে

২) প্রতিষ্ঠিত তথা সুনিশ্চিত সত্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিব নোৱাৰা তথ্য প্রচাৰ কৰিব নালাগে।

৩) মানৱীয় মর্যাদা আৰু সত্যনিষ্ঠাৰ ওপৰত আঘাত হানিব পৰা অনৈতিক অথবা অসৎ কার্যকলাপত জড়িত হ'ব নালাগে।

৪) অৱচেতন তথা অভিপ্রায়মূলকভাবে কোনো কৌশলপূর্ণ পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিব নালাগে য'ত ব্যক্তি এজনে নিজৰ ইচ্ছাশক্তিকদমন কৰিব নোৱাৰে আৰু তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে হোৱা কার্যকলাপৰ বাবে দায়ৱদ্ধতা অনুভৱ নকৰে।

অগ্রগতি নীৰিক্ষন

১। ২১ এপ্রিলৰ দিনটো কিয় ৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়?

.....

.....

.....

২। পি আৰ এছ আইৰ সদস্য কোন হ'ব পাৰে?

.....

.....

.....

৩। পি আৰ এছ আইৰ মুখ্য উদ্দেশ্যসমূহ লিখা।

.....

.....

.....

১৪.৪ ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰিষদ

ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰিষদ হ'ল অ-ৰাজনৈতিক আৰু লাভ অর্জন নকৰা এটা গুৰুত্বপূর্ণ সংস্থা। জনসম্পর্ক, যোগাযোগ আৰু বিজ্ঞাপনৰ সৈতে জড়িত পেছাদাৰী লোকসকলৰ সংস্থা ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰিষদ। ভাৰতত ক্রমাৎ বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰা যোগাযোগ আৰু জনসম্পর্কৰ জনপ্রিয়তাক লৈ সজাগতা বৃদ্ধিৰ বাবে পি আৰ চি আয়ে কাম কৰে। ২০০০ চনৰ আৰম্ভনিতে জনসম্পর্কৰ এগৰাকী বিশিষ্ট ব্যক্তি এন ডি ৰাজপালে আছিল ইয়াৰ প্রতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ। বর্তমান পৰিষদৰ সন্মানীয় অধ্যক্ষ হ'ল এম বি জয়ৰাম।

কর্ণাটক ছ'চাইটিজ এক্ট, ১৯৬০ ৰ অধীনত পঞ্জীয়নভূক্ত পি আৰ চি আইৰ ৰাষ্ট্রীয় মুখ্য কার্যালয় বাংগালোৰতঅৱস্থিত ভাৰতৰ ইয়াৰ ৩২ খন সমিতি আছে। জনসম্পর্ক, কোম্পানী যোগাযোগ ব্যৱস্থা, বিজ্ঞাপন, ব্রেণ্ড পৰিচালনা আৰু বিদ্যায়তনিক ক্ষেত্রত আন্তঃৰাষ্ট্রজয় পযচ্ছায়ত ধাৰণাৰ বিনিময়ৰ বাবে জনসম্পর্ক আৰু যোগাযোগৰ সৈতে জড়িত লোকসকলৰ বাবে পি আৰ চি আই যোৱা দশকটোতএটা অতি সফল আৰু গুৰুত্বপূর্ণ মাধ্যম তথা মঞ্চ হিচাপে পৰিগনিত হৈছে। সংযুক্ত আৰৱ এমিৰেটছত সমিতি গঠন কৰাৰ লগতে অষ্ট্রেলিয়া, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্র আৰু ইউৰোপত শাখা স্থাপনৰবাবে কাম কৰি থকা পিআৰ চি আই বর্তমান আন্তঃৰাষ্ট্রীয় পর্যায়তো গুৰুত্বপূর্ণ হিচাপে বিবেচিত হৈছে। পি আৰ চি আয়ে এতিয়ালৈকে ১২ খন আন্তঃ ৰাষ্ট্রীয় সন্মিলন আৰু ৫ খন আন্তঃৰাষ্ট্রীয় বৈঠক অনুষ্ঠিত কৰিছে। পি আৰ চি আয়ে লগতে জনসম্পর্ক আৰু যোগাযোগৰ পৃথিৱীখনৰ অস্কাৰসদৃশ চানক্য বঁটা, পি আৰ হল অৱ ফেম এৱার্ড, কর্পৰেট ক'লেটাৰেল এৱার্ড আদি বহু সন্মানীয় বঁটা প্রদান কৰে। ভাৰতৰ আগশাৰীৰ মহানগৰীসমূহত অনুষ্ঠিতগোলকীয় সন্মিলনসমূহত প্রতি বছৰে পি আৰ চি আয়ে শতাধিক সফল ব্যক্তিক স্বীকৃতি প্রদান কৰে। প্রথমখন গোলকীয় সন্মিলন ২০০৭ চনত বাংগালুৰুতঅনুষ্ঠিত হৈছিল।

২০১৩ চনত পি আৰ চি আয়ে ইয়াৰ যুৱ শাখা-য়ং কমিউনিকেটৰছ ক্লাৰ (YCC) গঠন কৰিছিল। দেশৰ প্রতিখন সমিতিৰ অধীনতে এনে ক্লাৰ গঠন কৰা হৈছিল। বিভিন্ন মাধ্যম আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ সৈতে জড়িত ছাত্র-ছাত্রীসকলক উদ্যোগটোৰ বিষয়ে সম্যক জ্ঞান আহৰণৰ ক্ষেত্রত এই মঞ্চই এটা সুযোগ প্রদান কৰে। বিভিন্ন কর্মশালা, আলোচনাচক্র, প্রতিযোগিতা আৰু উদ্ভাৱনমূলক অনুষ্ঠান আৰু মহোৎসৱৰ মাধ্যমেৰে প্রতিষ্ঠিত সংসদ মাধ্যমৰ ব্যক্তিসকলৰ সৈতে মত বিনিময়ৰ পাছত ছাত্র-ছাত্রীসকল জনসম্পর্ক উদ্যোগটোৰ প্রতি আকর্ষিত হৈ ইয়াত প্রৱেশৰ বাবে সাজু হয়। পি আৰচি আয়ে আলোচনাচক্র, সন্মিলন, জ্ঞান মঞ্চ আৰু কর্মশালা আদি ইয়াৰ সক্রিয় শাখাসমূহত নিয়মীয়াকৈঅনুষ্ঠিত কৰে।

পি আৰ চি আয়ে লগতে (PRapport) নামেৰে এখন ভার্চুৱেল ব্লগ ই আলোচনীও প্রকাশ কৰে। আলোচনীমনত জনসম্পর্ক আৰু যোগাযোগ উদ্যোগটোৰ শেহতীয়া .. আৰু অন্যান্য দিশসমূহ প্রকাশ কৰা হয়। আলোচনী খনৰ ভাৰত, আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্র, কানাডা, ইংলেণ্ড, ফ্রান্স,পর্টুগাল, ৰাছিয়া, আৰৱ, ছিংগাপুৰ আৰু অষ্ট্রেলিয়াৰ ৭৫ হাজাৰৰো অধিক ভিউৰাৰ আছে। আন্তঃৰাষ্ট্রীয়

পর্যায়লৈ সম্প্রসাৰিত কৰাৰ উদ্দেশ্য বিশ্ব যোগাযোগ ৰক্ষাকাৰী পৰিষদ (WCC) নামেৰে এখন মঞ্চ গঠন কৰি পি আৰ চি আয়ে সংযুক্ত আৰৱ এমিৰেটছ, শ্ৰীলংকা আৰু বাংলাদেশত ইয়াৰ শাখা মুকলি কৰিছে। পি আৰ চি আয়ে ২৮ অক্টোবৰৰ দিনটো বিশ্ব কমিউনিকেটৰছ দিৱস হিচাপে পালন কৰি আহিছে। ১৯০৬ চনৰ ২৮ অক্টোবৰৰ দিনটোতে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত জনসম্পর্কৰ বাটকটীয়া আই ভি লীয়ে বিশ্বৰ প্ৰথমখন প্ৰেছ বিজ্ঞাপ্তি সংবাদ মাধ্যমলৈ প্ৰেৰণ কৰিছিল।

১৪.৪.১ ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰামৰ্শদাতা সস্থা

দেশৰ ৭ টা শীৰ্ষৰ জনসম্পর্ক সংস্থা একত্ৰীকৰণৰ দ্বাৰা ভাৰতীয় জনসম্পর্ক পৰামৰ্শদাতা সস্থাৰ (PRCAI) জন্ম দিয়া হৈছিল। জনসংযোগৰ উদীয়মান ব্যক্তিসকলকসমৰ্থন আৰু উৎসাহিত কৰাৰ উদ্দেশ্য ২০০১ চনৰ ৪ অক্টোবৰত (PRCAI) প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উদ্দেশ্য আছিল দেশৰ জনসম্পর্কৰ সম্ভাৱনাসমূহক উদ্‌গনি যোগোৱা।

এই পদক্ষেপ গ্ৰহণ সংস্থা ৭টা হ'ল—

১। কর্পৰেট ভয়চ— ৰেবাৰ শ্বেন্‌ডউইক

২। জেনেছিছ বাৰচন মার্ষ্টেলাৰ

৩। হেনমাৰ এমএ ছ এল

৪। টেক্সট ১০০

৫। ওড বিলেচন্‌ছ ইণ্ডিয়া

৬। অগিলভি পি আৰ

৭। ২০ ঃ২০ মিডিয়া (বর্তমান ২০ ঃ২০ এম এছ এল)

ইংলেণ্ডৰ জনসম্পর্ক পৰামৰ্শদাতা সস্থাৰ আৰ্হিত (PRCAI) গঠন কৰা হৈছিল। বর্তমান PRCAI কেৱল কেৱল ভাৰতীয় জনসম্পর্ক উদ্যোগটোৰ ধ্বজবাহী বানিজ্যিক সস্থাই নহয়, বৰং চৰকাৰ, ৰাজহুৱা সংস্থা, ঔদ্যোগিক সস্থা, বানিজ্য আৰু অন্যান্য যিসকলে জনসম্পর্কৰ পৰামৰ্শদাতাৰ সৈতে সংযোজিত হ'ব বিচাৰে, তেওঁলোকৰ বাবেও এখন মঞ্চ হিচাপে সেৱা আগবঢ়ায়। ইয়াৰ অতি শক্তিশালী আঞ্চলিকনেটৱার্কো আছে।

ভাৰত তথা সমগ্ৰ বিশ্বৰ জনসম্পর্ক উদ্যোগটোৰ বৃহত্তৰ স্বার্থ তথা বিকাশৰ বাবে এটা উমৈহতীয়া লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য লৈ কাম কৰা জনসম্পর্কৰ পেছাদাৰী ব্যক্তিসকলৰ উদ্যমী আৰু সক্ৰিয় গোটটোক (PRCAI)এ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

হেলছিংকি ঘোষণাপত্ৰ

জনসম্পর্ক কলচালটেন্সি আৰু সহযোগী খণ্ডৰ বাবে PRCAI ৰ সদস্যভুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত সস্থাই কৰি দিয়া চর্তসমূহ পূৰণ কৰিব লাগিব। লগতে যোগাযোগ আৰু জনসম্পর্কৰ ক্ষেত্ৰত PRCAI ৰ আচৰণ বিধি মানি চলিব লাগিব। কনচালটেন্সিৰ বিভিন্ন ভাগ, ব্যক্তিগত পৰামৰ্শদাতা আৰু যোগাযোগ, বিপনন আৰু চৰকাৰী কাম-কাজ, যিসমূহ

জনসম্পর্ক কনচালটেন্সিয়ে উমৈহতীয়া সেৱা হিচাপে আগবঢ়ায় তেওঁলোকক PRCAI ৰ সদস্যতা প্রদান কৰা হয়।

জনসম্পর্কৰ গুৰুত্ব আৰু বর্ধিত প্রভাৱলৈ চাই আন্তঃৰাষ্ট্রীয় যোগাযোগ পৰামর্শদাতা সংস্থাই হেলছিংকি ঘোষণাপত্র জাৰি কৰিছিল। ইয়াৰ উদ্দেশ্য আছিল গোলকীয় জনসম্পর্ক উদ্যোগটোক নৈতিক আচৰণৰ একেখন মঞ্চৰ আওতালৈ অনা। PRCAI এ হেলছিংকি ঘোষণাপত্রৰ এই নীতিসমূহ মানি চলে—

১। প্রয়োজনীয় আইন অনুসৰি নৈতিকভাৱে কাম কৰা।

২। জনসম্পর্ক আৰু যোগাযোগৰ বিভিন্ন ক্ষেত্রত পেছাদাৰী মান অক্ষুন্ন ৰখা।

৩। কর্মচাৰী, সহকর্মী, গ্রাহক, সংবাদ মাধ্যম, চৰকাৰ আৰু জনসাধাৰণৰ প্রতি সত্যনিষ্ঠা, সততা আৰু স্বচ্ছতা প্রদর্শন কৰা।

৪। গ্রাহক, সংস্থা আৰু ব্যক্তিৰ গোপন তথ্যসমূহক সুৰক্ষা প্রদান কৰি তেওঁলোকৰ গোপনীয়তাৰ অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰা।

৫। উদ্যোগটোৰ মর্যাদা অক্ষুন্ন ৰাখি কর্তব্য পালনত সাৱধান হোৱা

৬। বিপথে পৰিচালিত কৰিব পৰা তথা প্রবঞ্চনামূলক কার্যৰপৰা বিৰত থকা।

৭। ছ'চিয়েল মিডিয়াৰ ক্ষমতা সন্দর্ভত সজাগ হৈ দায়বদ্ধতাৰে ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰা।

৮। ভুৱা বাতৰি প্রচাৰৰ পৰা বিৰত থকা।

৯। সন্থাৰ আচৰণবিধি মানি চলা,অন্য দেশৰ আচৰণবিধিক লৈ সচেতন হোৱা আৰু সকলো সময়তেপেছাদাৰী সন্মান প্রদর্শন কৰা।

১০। লিংগ, নৃগোষ্ঠী, মূল, ধর্ম, অক্ষমতা অথবা যিকোনো ধৰণৰ বৈষম্যৰ ভিত্তিত যাতে পেছাগত কর্তব্য পালনৰ দৰে অপৰাধ সংঘটিত নহয় প্রতি সজাগ হোৱা।

অগ্রগতি নীৰিক্ষন

১। PRCAI গঠনৰ আঁৰৰ ৭ টা জনসম্পর্ক সংস্থাৰ লিখা।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

১৪.৬ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁঃ

এই অধ্যায়টিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়সমূহত চকু ফুৰাও আহাচোঁ—

- বীড্‌ছৰ ডিক্সনাৰী অৱ পাব্লিক ৰিলেছন্‌ছ্‌ অৰ্গেনাইজেশ্যনৰ মতে সমগ্ৰ বিশ্বত প্ৰায় ২০০ টা ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আঞ্চলিক জন সম্পৰ্ক সংস্থা আছে। তাৰ ভিতৰত আমেৰিকা জনসম্পৰ্ক সমিতি (PRSA) আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পৰ্ক (IPRA) আৰু ভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক সমিতি অন্যতম।
- সংবিধান প্ৰণয়ন আৰু প্ৰথম আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পৰ্ক পৰিষদ গঠনেৰে ১৯৫৫ চনৰ পহিলা মে'ত লণ্ডনত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পৰ্ক সস্থাই আনুষ্ঠআই-খভাৱে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিছিল। বৰ্তমান এই সস্থাই সমগ্ৰ বিশ্বজুৰি জনসম্পৰ্কৰ পেছাদাৰী ব্যক্তিসকলৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মঞ্চ গঠন কৰে।
- পেছাগতভাৱে জনসম্পৰ্কক বৃত্তি হিচাপে গ্ৰহণ কৰাসকলৰ ৰাষ্ট্ৰীয় সস্থা ভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক সমিতিয়ে ১৯৫৮ চনত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰে। জনসম্পৰ্কক এটা বৃত্তি হিচাপে স্বীকৃতি দিয়াৰ বিষয়টোৰ প্ৰসাৰ আৰু নীতিগত ব্যৱস্থাপনা বিষয়ককার্য হিচাপে ইয়াৰ লক্ষ্য আৰু সম্ভাৱনাসমূহৰ বিভিন্ন দিশ নিৰূপন কৰি জনসাধাৰণৰ মাজলৈ লৈ যোৱাই আছিল এই সমিতি গঠনৰ মুল উদ্দেশ্য।
- ১৯৬৮ চনৰ ২১ এপ্ৰিলত নতুন দিল্লীতপ্ৰথম সৰ্বভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক সম্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই সম্মিলনত দেশৰ জনসম্পৰ্কৰ পেছাদাৰী ব্যক্তিসকলে জনসম্পৰ্কৰ ভূমিকা আৰু প্ৰসাৰৰ বিষয়ে বিতংকৈআলোচনা কৰিছিল। সম্মিলনৰ মূল বিষয়বস্তু আছিল 'পেছাদাৰী দৃষ্টিভংগী'। তেতিয়াৰে পৰাই পি এছ আৰ আয়ে ১৯৮২ চনত ব'ম্বেত অনুষ্ঠিত নবম বিশ্বজনসম্পৰ্ক সম্মিলনকে ধৰি ২৬ খন সৰ্বভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক সম্মিলন অনুষ্ঠিত কৰিছে ।১৯৮২ চনৰ বিশ্ব নজসম্পৰ্ক সম্মিলনৰ মুল বিষয়বস্তু আছিল 'পাৰস্পৰিক নিৰ্ভৰশীল বিশ্ব। ১৯৯৮ চনৰ জানুৱাৰী মাহত ক'লকাতাত প্ৰথম এছিয় প্ৰশান্ত জনসম্পৰ্ক সমিতিৰ সম্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। ২০০২ চনত বাংগালোৰত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পৰ্ক সম্মিলনৰ আয়োজন কৰা হৈছিল। ২১ এপ্ৰিলৰ দিনটো ৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পৰ্ক দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়।
- প্ৰথম সৰ্বভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক সম্মিলনত পি আৰ এছ আয়ে জনসম্পৰ্কৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় নৈতিক বিধিসমূহ গ্ৰহণ কৰিছিল। এই ১২ টা বিধি সমিত্তিৰ প্ৰতিগৰাকী সদস্যই মানি চলাটো বাঞ্ছলীয়।
- ভাৰতীয় জনসম্পৰ্ক পৰিষদ হ'ল জনসম্পৰ্ক, যোগাযোগ আৰু বিজ্ঞাপনৰ সৈতে জড়িত পেছাদাৰী লোকসকলৰ এটা অ-ৰাজনৈতিক আৰু লাভ অৰ্জন নকৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ সংস্থা।

ভাৰতত ক্ৰমাৎ বৃদ্ধি পাবলৈধৰা যোগাযোগ আৰু জনসম্পর্কৰ জনপ্রিয়তাকলৈ সজাগতা বৃদ্ধিৰ বাবে পি আৰ চি আয়ে কাম কৰে।

- জনসংযোগৰ ক্ষেত্রখনৰ উদীয়মান ব্যক্তিসকলক সমর্থন আৰু উৎসাহিত কৰাৰ উদ্দেশ্য ২০০১ চনৰ ৪ অক্টোবৰত PRCAI প্রতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।
- জনসম্পর্কৰ গুৰুত্ব আৰু বর্ধিত প্রভাৱলৈ চাই আন্তঃৰাষ্ট্রীয় যোগাযোগ পৰামর্শদাতা সংস্থাই হেলছিংকি ঘোষণাপত্র জাৰি কৰিছিল। ইয়াৰ উদ্দেশ্য আছিল গোলকীয় জনসম্পর্ক উদ্যোগটোক নৈতিক আচৰণৰ একেখন মঞ্চৰ আওতালৈ অনা। PRCAI এ হেলছিংকি ঘোষণাপত্রৰ নীতিসমূহ মানি চলে।

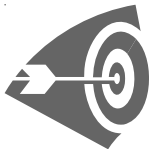

১৪.৭ অধিক জানিবলৈ

ইংৰাজী গ্রন্থ ঃ

1 Reddi, C.V.N (2013). Effective Public Relations and Media Strategy. Second Edition. Prentice Hall India Learning Private Limited.

2 Kaul, J.M. (1986) ; ,Public Relatiorls in India, (2nd Ed.), Noya Prakash; Calcutta

১৪.৮ অগ্রগতি খতিয়ান

১।নং প্রশ্নোত্তৰ ঃ ২১ এপ্রিলৰ দিনটো ৰাষ্ট্রীয় জনসম্পর্ক দিৱস হিচাপে পালন কৰা হয়। কিয়নো ১৯৬৮ চনৰ এই দিনটোতে ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতিয়ে প্রথম সর্বভাৰতীয় জনসম্পর্ক সম্মিলন অনুষ্ঠিত কৰিছিল।

২।নং প্রশ্নোত্তৰ ঃ জনসম্পর্কৰ সৈতে পেছাদাৰীভাৱে অথবা অন্য উপায়েৰে জড়িত যিকোনো ব্যক্তিয়ে ভাৰতীয় জনসম্পর্ক সমিতিৰ সদস্য হ'ব পাৰে।

৩।নং প্রশ্নোত্তৰ ঃ PRSI ৰ মুল উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল—

- জনসম্পর্কক এটা বৃত্তি হিচাপে স্বীকৃতি প্রদানৰ বিষয়টোৰ প্রসাৰ।
- জনসম্পর্কৰ পেছাদাৰী ব্যক্তিসকলৰ উদ্দেশ্য, সম্পাৱনা আৰু কার্যকলাপ সন্দর্ভত সম্যক জ্ঞান দিব পৰাকৈ জনসাধাৰণক উপযুক্ত ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱাৰ লগতে ইয়াৰ প্রসাৰ ঘটোৱা।
- জনসম্পর্ক বিষয়াসকলৰ মাজত উচ্চ মান ৰক্ষাৰ বিষয়টোৰ প্রসাৰ।
- জনসম্পর্কৰে জড়িতসকলৰ মু ল্যবোধ সন্দর্ভত ধাৰণা, অভিজ্ঞতা আৰু তথ্যৰ বিনিময়ত গুৰুত্ব আৰোপ।

- জনসম্পর্কৰ অধ্যয়ন আৰু গৱেষণাৰ বিকাশ সাধন।

৪। নং প্ৰশ্নোত্তৰ ঃ

PRCAI গঠনৰ আঁৰৰ ৭ টা সংস্থা হ'ল—

ক) কৰ্পৰেট ভয়চ-ৰেবাৰ শ্বেন্ডইক

খ) জেনেছিছ বাৰচন মাৰ্ষ্টেলাৰ

গ) হেনথাৰ এম এছ এল

ঘ) টেক্সট ১০০

ঙ) গুড ৰিলেছনছ ইণ্ডিয়া

চ) অগিলভি পি আৰ

ছ) ২০ ঃ ২০ মিডিয়া (বৰ্তমান ২০ ঃ ২০ এম এছ এল)

১৪.৯ আৰ্হি প্ৰশ্ন

ক) বস্তুধৰ্মী প্ৰশ্ন-

১ নং প্ৰশ্নঃ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জনসম্পর্ক সন্থা কেতিয়া গঠন হৈছিল? ইয়াৰ মুখ্য উদ্দেশ্য কি?

২ নং প্ৰশ্নঃ ভাৰতৰ জনসম্পর্কৰ দিশটো চোৱা-চিতা কৰা তিনিটা মুখ্য সংস্থা অথবা পেছাদাৰী সংস্থা কি কি?

৩ নং প্ৰশ্নঃ PRSI ৰ ভাৰ্চুৱেল ব্লগ ই- আলোচনীখনৰ নাম কি? এই আলোচনীখনত কি থাকে?

খ) চুটি প্ৰশ্ন- (প্ৰায় ১৫০ টা শব্দত উত্তৰ দিয়ক)

১ নং প্ৰশ্নঃ জনসম্পর্ক সংস্থা গঠনৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি?

২ নং প্ৰশ্নঃ জনসম্পর্কৰ পেছাদাৰী সংস্থা এটাই কি ভূমিকা পালন কৰে?

গ) ৰচনাধৰ্মী প্ৰশ্ন- (প্ৰায় ৩০০-৫০০ টা শব্দত উত্তৰ দিয়ক)

১ নং প্ৰশ্নঃ PRSI কিয় গঠন কৰা হৈছিল? প্ৰথম সৰ্বভাৰতীয় জনসম্পর্ক সন্মিলনৰ বিষয়ে বহলাই লিখা।

২ নং প্ৰশ্নঃ PRSI আৰু PRCAI ৰ গঠন আৰু ভূমিকা সন্দৰ্ভত লিখা।

****